

Kunsthorst voor Sperwers *Accipiter nisus* in Diem

Gerritjan van Nie

Diem is niet de plaats Diemen, maar Nedersaksisch voor Didam. Op 28 juni 2004 belde de dierenartsenpraktijk daar: de heer Hans Vermeulen, medewerker van het energiebedrijf Nuon, had op de grond twee roofvogeljongen gevonden, nog in het dons. Met spijkers, hamer en een doos erheen.

De afgesproken plaats bleek een omheinde opslagplaats van 65 x 100 meter te zijn en lag midden in de bebouwing van een industrieterrein. Binnen het raster was een boomloos derde deel volgestouwd met enorme kabelhaspels en ander materiaal naast een gebouwtje. De overige oppervlakte bestond uit een centraal pad in een nooit gedund donker bestand van fijnspar, ruim dertig jaar oud (Foto 1).

Foto 1. Overzicht van het industrieterreintje in Didam; het dichte fijnsparvak op de achtergrond fungeerde als broedplaats voor het sperwerpaar, nazomer 2004; zie ook pagina 178 (Gerritjan van Nie). *Overview of breeding site of Eurasian Sparrowhawk (Norway spruce in background), situated on a small industrial site in the village of Didam, summer 2004 (see also page 178).*

Vanaf de openbare weg waren op de grond naast een uitgewaaid horst drie jonge Sperwers te zien. Een ervan, de jongste, zat te kroppen en was naar schatting bijna drie

weken oud. Dichterbij gekomen telden we nog een vierde jong, dat hippend en half vliegend vluchtte terwijl de drie andere zich drukten. De vluchter was gauw gevangen en alle vier werden ze voorlopig in de doos gestopt.

De opslagplaats bevatte tal van schatten, waaronder een stevige concave blikken schaal met een centraal gat voor waterafvoer, rond, met een middellijn van 70 cm. Geknipt als basis voor een kunsthorst, dat ik dan ook na wat klimmen, spijkeren en knutselwerk met het oude nest en wat vers sparrenegroen kon vullen met de vier jonge Sperwers (zie foto op pagina 178). Hun conditie was goed, de jongste had een halfvolle krop.

We probeerden het intussen gearriveerde en luid alarmerende musketje te zien te krijgen, waarbij ik in de boomkruinen twee oudere jongen ontdekte. Ze zaten doodstil bij de zes meter hoge oorspronkelijke horstplaats, die herkenbaar was aan dons en smeltsel tegen de stam. Het kunsthorst was voor takkelingen van hun leeftijd via de boomtoppen makkelijk bereikbaar, dus ik liet ze zitten.

We kregen de ouders niet te zien: het roepende musketje, herkenbaar aan zijn hoge stem, was overduidelijk aanwezig. Ruipennen ontbraken, in het bosje waren twee duidelijke sperwernesten uit vorige jaren en een mogelijk derde horstje te vinden. Oude en verse plukplaatsen van lijsterachtigen waren opvallend talrijk. Waren de jachtterreinen zo dichtbij dat vervoer van ongeplukte prooien geen bezwaar was? Of waren de Didamse achtertuintjes zo onrustig dat voor ongestoord plukken bij het horst gekozen werd?

Bij een bezoek op 6 juli 2004 was 't kunsthorst leeg. Het lag vol dons en smeltsel en zwermen bromvliegen en wespen genoten van afgekloven resten van 5 merels en een spreeuw. Beide ouders en twee jongen, de beide jongste?, vloegen roepend rond.

Summary

van Nie G.J. 2004. Artificial nest for a Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus*. De Takkeling 12: 221-222.

Four out of six nestlings of a Sparrowhawk were found on the ground in a tiny woodlot on an industrial estate, where they were being fed by the parents, after the nest had presumably been destroyed by high winds. An artificial nest was erected in the nesting tree using material collected at the industrial site, and the nestlings were apparently reared successfully (at least two seen as fledgling). The original nest was built in a Norway spruce on an industrial depot (65 x 100 m) in the village of Didam, eastern Netherlands.

Literatuur

Nie G.J. van 1989. Valkerij en roofvogelbescherming. *In*: Lumeij J.T., Huyskens W.P.F. & Croin Michielsen N. (red.), Valkerij in perspectief: 119-127. Nederlands Valkeniersverbond "Adriaan Mollen"/Stichting Behoud Valkerij, Monnickendam.

Adres: Broekstraat 9, 7223 KK Baak.